

SZARVAS és VIDEKE

TARSADALMI ES KÖZGAZDASAGI HETILAP.

Szerkesztőség:

Jókai Mór-utca 1257. szám, hova a lap szellemi részét
illető közlemények küldendők.
Kéziratok vissza nem adatnak.
BÉRMENTETLEN LEVELEK EL NEM FOGADTATNAK.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 4 ft. — Félévre . . . 2 ft
Negyedévre . . . 1 ft. — Egyes szám . 8 kr.
MEGJELEN HETENKINT EGYSZER VASÁRNAP.

Kiadóhivatal:

Beliczey-utca 11. szám. (saját ház,) hová az elő-
fizetési pénzek intézendők.
Hirdetéseket jutányos áron elfogad.
BÉLYEGDIJ MINDEN HIRDETÉSÉRT 30 KRAJCAR.

Állami népiskolát Szarvasnak.

A „Szarvasi Lapok“ legutóbbi számaiban rövid időn belül két közlemény látott napvilágot s mindkettőnek az a mottója, hogy a polgári leányiskolát vagy községévé vagy államivá kellene tenni.

Közművelődési intézmény lévén a polgári leányiskola is, a nevezett intézet köréből eredő eszme bizonyos tekintetben megszívlelésre és pártolásra méltó, s hisszük is, hogy társadalmunknak azon köre, a melynek igényeit ezen intézet gyermekei oktatását illetőleg a népiskolai oktatásnál nagyobb mérvben szolgálja, minden tőle telhetőt elkövet annak államosítása mellett már csak azért is, hogy megmenekülhessen a túl magas tandíj fizetéstől s hogy a mostani nem a legszerencsésebb szervezettel bíró iskola helyett az ide vonatkozó törvény intenciójának minden tekintetben megfelelő iskolába járathassa gyermekeit.

Amennyiben azonban a polgári iskolák, különösen a polgári leányiskolák a nagy társadalom csekély részének az érdekeit szolgálják csupán s nem oly nélkülözhetlen tényezői a közművelődésnek és a magyarosítást illetőleg is — minthogy növendékeiknek már a belépés alkalmával birni kell a magyar nyelvet, nem oly alapvető tényezők mint a jól szervezett népiskolák, különösen a idegen ajkú nemzetiségek által lakott vidéken, miután Szarvas — még a „minta iskolá“-nak gunyolt gyakorló iskolát sem véve ki — nem rendelkezik ilyenekkel, társadalmunkat alkotó összes polgártársaink jól

felfogott érdekét, azok életbeni boldogulhatását korunk igényeivel szemben a mostaninál nagyobb mérvű közműveltségnek elsajátíthatását, a magyarosodásnak s ezzel kapcsolatban a hazafiságnak biztos fejlesztését és ápolását tartva szem előtt a polgári leányiskola államosításánál sokkal égetőbb szükségnek tartjuk mi a népiskolánk államosítását vagy legalább a meglévők mellé állami népiskolának a felállítását.

Van ugyan vagy h a r m i n c z h á r o m népiskola városunkban és annak környékén s s azok vezetői tőlük terhelő legjobb akaratával s dicséretes igyekezzetekkel fáradoznak a közművelődés és a magyarosodás terjesztésén, de mert számuk a tankötelesekhez arányitva nem elegendő szervezetük hiányos, igazgatásuk lanya, e miatt és a különböző körülmények befolyása folytán a bennük kifejtett munka, fáradozás végeredményében szerintünk sok kívánni valót hagy hátra s a népoktatási törvény intenciójának nem minden tekintetben felel meg.

Miután megbízható forrásból értesülünk az iránt, miszerint a vallás. közokt. miniszter elhatározta, hogy Békésmegyében huszonkét állami iskolát állíttat fel, részben a jelzett hiányok pótlásául s orvoslására, részben hogy a népiskolai törvény intenciójának minden tekintetben megfelelő megfelelő népiskolánk is legyen, nem mulaszthatjuk el felhívni városunk ügyeit intéző polgártársaink figyelmét arra, ne mulasszák el megragadni az alkalmat s ismeretes tevékenységükkel hasznának oda, Hogy Szarvasnak állami népiskolája is legyen.

Az egész város lakosságának közös érdeke ez s nem szabad könnyedén venni a dolgot, mert a meglévő iskolánk sehogy sem haladnak előre, fejlődésben stagnálnak, egyike-másika teljesen visszaesik s ez állapot utoljára meg a magyarosodásnak is megölője lesz.

A felekezeteknek, a népiskolák alapítása és fentartása körül régi idők óta ismert dicséretet érdemlő áldozatkészsége hova-tovább mindig nagyobb és nagyobb zátonyra jut. Az egyháztagoknál, atyáknak tündöklő s követni való erénye, mely egyebekben kívül az egyház veteményes kertjei, a népiskolánk iránti áldozatkészségben is nyilvánult, valahogy fogyófélben van, a közélet fádalmái, a megélhetés nagymérvű küzdelmei valahogy zsibbasztólag lankasztólag hatnak lelkesedésükre s áldozatkészségükre. Néha-néha ugyan nyilvánul náluk a haladás utáni vágy, de szappanbuborék módjára semmivel meg minden amikor az ügyiránti érdeklődést tettel kell bizonyítani.

Ezen szomorú helyzethez hozzájárul még azon sajnálatos körülmény is, hogy egyik másik felekezet iskoláinak a vezetése illetve igazgatása az iskolaszéki elnökök s egy-két tagot kivéve többnyire oly emberekre van bízva akik egyáltalán nem értenek a dologhoz s tudatlanságuk és tapasztalatlanságuknál nem hogy előmozdítanak az iskolák fejlődését, de ismeretes mondókájukat „nem volt az úgy régen mégis megélték az emberek“ közönyösséggel viseltetnek azokat fejlődésükben hátráltatják, haladni nem akarnak. Nem akarják belátni, hogy a megél-

SZARVAS és VIDEKE TÁRCZÁJA.

Tavaszi ünnepély.

Sikerült tavaszi ünnepélyt rendezett a polgári leányiskola tantestülete növendékei közreműködésével. Az ünnepély színhelye az intézet kerthelyisége volt, melyet ügyesen feldisznítottak. A tavasz minden kellemét élvezhették e helyen. A diadalkapu lombsátrára felett „Isten hozott szép tavasz“ felírat kedves figyelem volt a rendezők s a közreműködők részéről, melylyel — az előzőkeny fogadtatáson kívül — még e bájos formában is üdvözölték a megjelenteket. A természet friss lombjai kedves keretül szolgáltak azon képhez, melyet a leánykák — mezei virágokra emlékeztető — sorai képeztek.

A díszes közönség feszült várakozása közben nyílt meg az ünnepély „A tavasz érkezése“ alkalmi dallal, melyet a növendékek együttes kara énekelt. kedvesebb darabot megnyitón nem választhattak volna. E tavaszi dal feltűnően hasonlít a „Jancsi és Juliska“ népszerű opera fülbemászó áriájához. Kellemes illúsióban e darab gyönyörű sorai susogtak a kerti lombok között. Meglepetésünket csak fokozták az elsőforduló solo részletek, melyek — a fellépés pillanatnyi láza s ezzel karöltve a hang fátyolozottsága daczára is — egy pár biztosabb, kellemesebb hangra engedtek következtetni. A többi énekszámok is jól sikerültek: mindenesetre meg volt bennük az összhang, melyet nagyon gyakran felpöftöttebbeknél is — legyen bár a rendezés teljesen kifogástalan — nélkülözniük kell.

Közben a szavallatok kerültek sorra, melyek kellemes benyomást gyakoroltak a hallgatókra. Mindegyik nyújtott valami újat. A ki inkább barátja a közvetlenségnek s a természetes egyszerűségnek: az kétszeres örömmel fogadta Szlovák Matild fellepését. Gyulai-nak „A vándor fia“ remek költeményét adta elő. A költemény hangulata és alaphangja teljesen egyenlőséghez és hangjához illett s a költeményt szavallatával valóban megtestesítette, annyira átérezte, megértette annak minden sorát.

Hogy a rendezésnél a tantestület figyelmét és idejét még a szavallatok is mennyire lekötötték és igénybevevették, az leginkább Schner Malvinnál tapasztalhattunk, ki „a tihanyi vízhang“-ot adta elő. A fellepésben nyilatkozó szerény félénkségét — helyes utmutatás folytán — ellensúlyozta biztos hangszínezéssel, mellyel szavallatát élvezhetővé tette.

Kedves volt a tárgya Kutlik Etelka szavallatának. Igen ügyesen adta elő „A rózsza temetését“. És ha az énekszámokban mutatkozó szerencsés összhang felhívta figyelmünket: a szavallatokban a fokozatos gradáció volt az, a mi felkeltette bámulatunkat s legkényesebb műérzékünket is kielégítette. E gradáció a gyermeki kedely legelevenebb megnyilatkozásából indult ki Szlovák Matild és Schner Malvinnál; a fellepések öntudatosabb alakjában megállapodott Kutlik Etel szavallatában, míg betetőzést a hangszínezések komplikáltabb formáiban és a gesztusban nyert Molnár Jolán (Maria Nepumucea) és Magda Teréz román szavallatával.

A virágok kedves királynőjének, a rózsának temetésén a résztvevők között az ég is megjelent, csendes könnyeseppjeivel róva le a részvé adóját. Nem is volt képes még „a szép özvegy Nepumucea“ sem fel-

deríteni, csak midőn „a szegény rezedá elégtételt kapott s őszinte szíve megsajnálta a feltávalkodott virágokat, kik egy kis vihartól is megtörttek, akkor bujt elő a nap.

S a Rákóczy induló hangjai mellett kedvesen szórta sugarait, suggerálva a honleányok lelkes dalától, mely kedves befejezője volt az ünnepnek.

Mindőn az ünnepély sikere felet legőszintébb örömet és elismerésem nyilvánítom, köszönetemet nyilvánítom, köszönetet mondok a tantestületnek a tapintatos, ügyes vezetésért, s a közműködő növendékeknek azért az élvezetért, a mit a közönségnek és nekem nyújtottak.

Galgavölgyi.

Kapuzárás.

A magyar nemzet első ünnepének napjai múlt-félben vannak. Első ez ünnep nemcsak fontosságra, első ünnepe ez a nemzetnek ez időszert is. Addig is voltak a magyar nemzetnek ünnepnapjai de addig ez a nemzet nem volt nemzet, nagy napjait a királynak, s néhány főrangnak köszönhetette. A legelső tett, a legelső diadal, melyet az egész ország aratott magának: 1848. márczius 15-ike.

E nap ötvenéves fordulója már eltelt. Megültük méltóan szíveinkben — de hol maradt emlékjele a nemzeti felbuzdulásnak? Hiába keressük.

Egyetlenegy emlék készült, ami egyenesen ennek az évnek megörökítését tűzte ki céljául, egy könyv, azt is az ötven év előtti ifjuság egyik vezére készítette a nagy idők emlékeül, mintha más nem mert volna e kegyeletos kor alakjaihoz, emlékeihez közelíteni.

hetéshez, a boldogulathoz most sokkal több szükséges mint azelőtt kellett s hogy nagyon sok embernek éppen az a baja, mert a népiskolába nem lehetett eléggé előkészíteni az életre. Sehogy sem akarják megérteni a kor szellemét s alaptalan felekezeti féltékenységekben a nyelvkérdéssel egész nemzedék jövőjét teszik tönkre s haladásában akadályozzák.

Nagyban előmozdítja az iskolák iránti közönyösséget különben azon körülmény is, hogy a népiskolai törvény egyik-másik hatóság részéről is könnyen vétetik s végrehajtásában rettenetes lassúságot tanúsítanak. A köznépi látva az eljárást, nem sokat hederít a törvényre, hanem gyermekei taníttatását is helyzete körülményeihez szabja.

Nem vádaskodunk és nem kicsinyléből hozzuk fel az említetteket, tiszteletben tartjuk mi a felekezeteknek egyházaik érdekében hozott intézkedéseit, elismeréssel vagyunk azok dícséretes buzgalkodása és kötelességeiket pontosan teljesítő hatóságok ténykedése iránt, de az összes polgártársaink érdekeire való tekintettel városunk szépen megindult haladásában népiskoláinkat mint a közművelődés és a magyarosodás alapvető intézményeit is azon a színvonalon szeretnők látni, melyen a kor kívánalmait teljes kielégítést nyernek. S minthát tudjuk, hogy az egyházak e tekintetben áldozatot hozni hosszabb időre képtelenek, a városnak áldozatkészsége — melyből a harminczhárom népiskola egy fillért sem kap, de a „Nógrádi“ kegyes gondoskodásába vett intézet — nem irigyljük tőle — évenként ezer forint segélyben részesül — az ovodák, a népiskolák, ismétlődő iskolák, ipariskolák, felállítás, óvó — tanítói fizetések szervezése folytán pedig ma holnap kimerülésig lesz igénybe véve a további törhetetlen állapoton segíteni más mód és út szerintünk nem áll rendelkezésre mint igénybe venni sőt kérelmezni az állam segédkezését.

Egy hatosztályú állami népiskola — a hol minden osztály külön-külön volna vezetve — nagyot lendíthetne még a meglévő népiskolák fejlődésére is, mert azt hisszük, hogy az iskola fentartók ha mindjárt csak, felekezeti érdekből is, igyekeznek iskoláikat ahhoz hasonló színvonalra emelni, fejleszteni.

Hosszabb idő óta ismerve városunk vezér-férfiainak a kulturális czélok iránti tevékenységét s áldozatkészségét, hálátlanság volna tőlünk még csak gondolni is arra, mintha a községi népiskolák felállítására is talán mellőzésből, megfeledkezésből s szándékos halasztás folytán maradt volna el. A míg az egyházak áldozatkész-

sége elegendő volt a népiskolák fentartására nem volt szükséges az ilyen áldozatokra. Most már elérkezett az ideje s a város áldozatkészsége nemcsak az ovodák de népiskolák felállítására is kiterjed. Egyszerre hármat állít a határban és ez nagyon is jól van így. Városunknak legelső helyen elegendő ovodákra és népiskolákra van szüksége, az ezekre hozott áldozat oly tökélynek gyümölcseiből kamataiból nem csak egyesek de kivétel nélkül az összes lakosság élvez, hasznot húz.

A magyarosodást illetőleg bent a városban legalább állami iskolára szükség van. Mi bizunk városunk vezérférfiainak is mert tevékenységében s hisszük, miszerint nem sajnálnak majd semmi áldozatot az iránt, hogy Szarvasnak mielőbb állami népiskolája legyen.

M

HIREK.

— **A Szarvasi főgymnasiumnál** A főgymnasiummal kapcsolatos tanítóképző intézet növendékei Benkő Gyula igazgató neve napját május 7-én hangversenyyel ünnepelték meg. A főgymnasium díszterme teljesen megtelt a közszerepetben álló igazgató tiszteivel és a tanuló ifjúsággal. Az ünnepély műsorának minden pontja fényesen sikerült, teljesen megfelelt az ünnepély méltóságának s mind egyik Adámy Rezső zenetanár kitartó munkásságának és a rendezésben való kiválóságának a tanúbizonysága. Mi csak dícsérni tudjuk Adámy tanár ur abbéli eljárását, hogy a tanítványokban a tanárjuk iránti tiszteletet és szeretetet ily módon is ápolja s a nemesség foglalkoztatás mellett a közönségnek is élvezetes órákat szerez.

— **Generális gyűlés.** A helybeli ág. ev. egyház pünkösdi másodnapján május 30-án délelőtt generális gyűlést tart az új egyházi adókules elfogadása s az isteni tiszteletek sorrendjének megváltoztatása érdekében. A gyűlékezettnek megtartását az első tételre vonatkozólag csak lehet érteni, de hogy mit akarnak a második tétellel azt a józanul gondolkodó ember egyáltalán nem értheti. Egy pár fanatikus hívő kedvéért az egyháznak béktelenséget és ellenségeskedést szítani s az egész egyházra a panslavizmus, a magyar nyelv elleni ellenszenv békét rányomni mégis csak vétkes meg gondolatlanság. Nem hihetjük, hogy azok akiknek oly örömet szerez ezen sajnálatos kedvtelés valaha komolyan gondoltak volna az ebből eredhető következményekre.

— **Évzáró vizsgák.** A városbeli ismétlődő iskolákban az évzáró vizsgák az elmúlt vasárnap délután 2—4-ig tartattak meg. Az eredmény a vizsgáló elnökök jelentései szerint a körülményekhez képest elég jó s

néhál dícséretes. Mindannyi iskolának a népességéből és a mulasztásokból arra lehet következtetni, hogy az ismétlődő iskoláztatás nem volt tán soha annyira elhanyagolva mint az idén. Az iratkozott be akinek tetszett s akkor jött iskolába amikor neki jól esett, könyvet pedig minden tizedik vagy huszadik vett magának. Ugy tudjuk, hogy az iskolaszék iskolafelügyelőket is választott, a kiknek kötelességük lett volna az iskolákat meglátogatni s a felmerülő bajokról azok elintézése érdekében az iskolaszéket értesíteni, mert a tani tőknak elég kellemetlenséget szerzett az iskolások névjajstromjának kezelésével megbízott előjárásági tag azon eljárása, hogy az igazolatlanul mulasztók szüleit az illető beadó nyakára küldte, mert hát az az oka, hogy őket büntetni kénytelen. Ideje volna, hogy a községi iskolák vezetésével a helyi körülményekkel ismerős és az ismétlődő iskolával régebben foglalkozó valamely tantesületi tag biztátnék meg s az iskolaszék a népiskolai törvény intézkedéseinek megfelelően szervezné az összes iskolákat, mert attól lehet tartani, hogy az egész ismétlődő iskolai intézmény szétmállik s akkor csakugyan nem érdemli meg, azt az áldozatot, a melyet a község polgárai érdekében hoz.

— **Értesítés.** A szarvasi társulati kaszinó tagjait ez nton is tisztelettel értesítem, hogy az új számozással ellátott könyvtári könyvjegyzék a rendes könyvtári órákban minden tag részére egy példányban átvehető. Szarvas 1898. máj. 14. Molnár J. könyvtárnok.

— **Egyházi adókules.** A helybeli ág. hitv. ev. egyház presbiteriuma máj. 13-án pénteken délelőtt újból gyűlést tartott az egyházi adókulesot illetőleg s végre valahára megállapodásra jutott a tekintetben is. Előttünk ugyan különösnek tetszik a határozat, de hát az egyház dolga, csinálja a hogy legjobbnak látja. A presbiterium ugyanis a gazdasági bizottságnak azon javaslatához, hogy az egyházi adó minden házaspár után 30 klgam buza, 1 frt és azaz állami adó után kivetendő százalékából álljon, vagyonnak tekintve a takarékpénztári betéteket és részvényeket és ezek után fizetett állami adó után is kivánja a százalékot kivetni. Ha erre vonatkozólag a takarékpénztárak megtagadnák a kimutatást, a kivetés önkéntes bevallás alapján eszközöltetik. Kíváncsiak vagyunk mi lesz ennek a vége.

— **Majálisi vendéglős.** Ugy halljuk, hogy a főgymnasium majálisára vendéglősnek Véber Ignác jönné, szolid vendéglős lett felhívva, a ki a felhívást el is fogadta, jó konyha és tiszta itáláról lévén ismeretes a nevezett vendéglős csak gratulálhatunk a rendezőségnek e választásához.

— **Kegyelet hiány.** Még az 1890-iki évben községünk képviselő-testülete elhatározta, hogy a Kossuth-téren ártéri kutat furat, e elhatározás tette is vált, s az 1891. év márczius 25-én az ártéri kutat közhasználatnak át is lett adva, s ez időtől százan és százan áldják ártéri kutatunk jóságát. — A képviselő-testület a nem remélt eredmény feletti örömben elhatározta sőt határozatilag ki is mondta, hogy Szent-András s más községek példáján okukva, az ártéri kut szobor talapzatába bevésési a tervező, s az ártéri kut létesítése körül felejtethetetlen érdemeket szerzett vezérférfiak neveit, s a közforgalomba adás napját. Ez eddig mind igen szép dolog, csak arra vagyunk kíváncsiak, hogy mi okozhatja azt, hogy a fentebbi határozat még most sincs keresztül vive, avagy tán az elmúlt nyolcz esztendő kevés volt ama néhány betű kivéséséhez, avagy ez idő alatt a város kasszájában még nem akadt néhány felesleges forint a vésetés kifizetésére? Avagy tán az intézőkrestellik a fentebbi határozatot, elodagztatásukkal s a feledés pokróczát — mert a fátynom keresztül találma törni — igyekezzenek reá borítani.

— **Vasúti menetrend** változása folytán mint értesültünk, a külső levélgyűjtő szekrényekből a levelek déli 12 órákor és este 6 órákor szedetnek ki, míg a posta hivatalban levő gyűjtő szekrényből éjjeli 11 órákor is kiszedetnek s továbbítottak a levelek.

— **Éretlen tréfa.** E hó 7—8-ika közötti éjjel valami okeseredett alperes a járásbírószék ablakait beverte; tréfának nagyon is vastag, bosszúnak pedig nagyon is csekély az ily oktalán tett.

— **Tűz.** Bata-Lajos ücsödi lakosnak háza e hó 9-én gyermekei gondatlansága folytán kigyulladt, de az ottani önkéntes tűzoltóságnak ügybuzgó működése folytán az elhamvadástól meg lett mentve.

— **Kuruzslás.** Nemcsak Szarvason, de Ücsődön is nagy divat az, hogy egyes nehéz betegekhez nemcsak az orvost, hanem jayvas asszonyokat is meghívják azon indokból, hátha tudnának a betegnek segíteni. Így tett Kerekes B. István tudóvszben

... Jókai Mór könyve*) e könyv az 1848 képes albuma, mely az ország java tehetségeinek segélyével készült s amelyet úgy tekinthetünk mint a magyar irodalom ajándékát a nemzetnek és történelemnek.

Akaratlanul egy kép jut eszünkbe az ős magyar világból, amikor még a felkelő napot áldozat-tűzzel fogadták ligetek, erdők árnyában, források, csermelyek tövéből. Felgyúlt a sziklán az áldozat lángja, a táltosok ajkain felhangzott a himnusz, s átszállt a népre.

Ime most is kigyúlt az áldozattűz, a nemzeti lelkesedés tüze, a magyar irodalom sziklaoltárán im ott az áldozat; a honszerelm forrásának tövéből áll ez a szikla, ime hangzik az ének is az inletett ajkáról, — de vajjon átvesszi-e még a nép az ősi dallamot?

Ugy látszik . . . igen. Ezt bizonyítja a lelkesedés, mellyel e nemzeti bibliát mindenütt fogadták. A kötetes kiadás mely márczius 15-éré megjelent, most a füzetes kiadás is befejeződik. — Készen van.

Ezerkét-száz képe a rövid, de tartalmas magyarázatokkal hű tükre a szabadságharcznak, s a szerkesztők nem csak a közönségnek tettek nagy szívességet a munka kibocsátásával, de maradandó, hasznos és becses segédkönyvet nyújtottak a szak tudósoknak is. S valóban őszintén elmondhatjuk, hogy ime gazdag történelmi szakirodalmunkban, a hatalmas mázsás történelmi művek

között, ennek a kis, elsősorban összefoglaló gyönyörködtető könyvnek megadatott hezagot pótolni, hibákat helyreigazítani, tévedéseket felderíteni.

E könyv olyan szükséges éke minden háznak, hogy mindjárt Petőfi és Arany költeményei után következnek. Magyar érzés, magyar tudás árad belőle, s belőle hangzik a honszerelom legtisztább dallama.

Az új 5 füzet, melyről még nem számoltunk be olvasóinknak, s melyekkel a vállalat befejeződik, a szabadságharcz kihangzását: az emigrációt foglalja magában. Csupa Kossuth kép, úgy, hogy külön összefüvő ez az 5 füzet elmehegne, Kossuth albumnak. Temérdek képet találunk benne Kossuth ázsiai, amerikai útjából, — még az ő saját szavát is halljuk egy helyütt, — látjuk olaszországi lakását, az utcát, melyben sétálni szokott, utolsó arczképeit, a Parlaghy-Vilma-féle nagy képet, s néhány eddig ismeretlen könyomatot. Látjuk öt utolsó sétája közben, amint egy gyorsfényképezővel letlenül ép akkor megörökítette a via dei Millén, látjuk halottas ágyán a ravatalon. Ott van a sirja is. Ez a kötet utolsó lépe. Méltán mert ebből a sirban nyugszik a nagy kor szelleme, legnagyobb emléke, ez a sir a magyar nemzet ereklyetartója! — A füzethez Marczali Henriknek kitűnő összefoglalása csatlakozik még s terjedelmes és pontos katalógus.

Ezzel be van fejezve a mi, a mai magyar irodalom és az 50 éves múlt emlékkönyve. — Áldás írőira! Áldás olvasóira!

*) Ezern, olcsószáznegyvennyolcz. A magyar szabadságharcz története 1848—49-ben. Ezerkét-száz képpel. Bársony István, Beöthy Zsolt, H. Pulszky Poliszszéna, Heller Henrik, Ignótus, Inozédy László, Kazár Emil, Marczali Henrik, Mikailovics István, Mikszáth Kálmán, Sebők Zsigmond, Szilágyi Sándor, Timár Szaniszló, Varga Ottó, Voinovich Géza közreműködésével szerkesztik Jókai Mór, Bródy Sándor és Rakosai Viktor. Kiadja Révai Testv. irod. int. r. t. Budapest Váci-ut. 1.

szenvedő ösüdi lakos is, midőn belefáradt a sok orvos-ság nyelésbe, elhívatta Kardos Istvánné javas asszony, hogy ha tud, segítsen rajta, ez segített is, a mennyiben 37 darab pióczát rakottfel a betegre, hogy rossz vért bolóle kiszívják, no ezek aztán annyira kiszívták Kerekes B. István véré, hogy belehalt.

— **A szédélges és csalásnak** immár nagyon nagyon is ismert módjával akart néhány forinthoz jutni egy ügyes vállalkozó, hi jónak látta nevét a helyzetbe bele illő hangzatosabbal felcserélni, Santiago de Ocheró név alatt D. F. szarvasi mézszárosnak, Spanyolország egyik városából Valenciából levelet írt Hosszu bevezetésben elmondja, hogy ő egy spanyol felkelő lovas csapatnak kapitánya volt, s e minőségben ezeltől 4 hónappal 700.000 frt-ot érő pénzzel Magyarországra utazott, hogy itt fegyvert és lőszereket vásároljon cél-zuk keresztül viteléhez. Midőn már ide érkezett, híriül kapta, hogy egyetlen leánya halálosan megbetegedett tehát haladéktalanul vissza utazni határozta el magát. Azonban, hogy oly rengeteg sok pénzt magával ne keljen hordania elhatározta hogy itt hagyja addig míg ismét vissza jöhet. — Bankba feltűnés nélkül nem te-hette, legcélszerűbbnek tartá a pénzt elrejtetni, amit olykép vitt keresztül, hogy a pénzt egy vasszekrénybe helyezte el, s azzal együtt elásta, még pedig Szarva-son mintán ép akkor ott volt. A helyről, hol a kincs elásta, pontos térképet készített s mind ennek megtér-ténte után haza is utazott. — Szerencsétlenségére azonban, mert távollétében az összeesküvést felfede-zék, már Toledóban le is tartóztatták. A hadi törvény-szék kurtán bánt vele s 15 évi várfogságra ítélte mely büntetése Cuba szigetén lesz leülendő. Most mielőtt még lassu utójára elszállítanak, árva leánya jövőjéről akar gondoskodni. — Elhatározta, hogy az elrejtett pénzt most már előveszi s erre a célra fordítja. Az ebben való segédkezésre kéri fel D. F.-et, kinek fáradsága díjaul a kincsnek egy harmadát oda igéri.

Feltételül csupán csak annyit köt ki, hogy D. F. lesz köteles a leányért Toledóba utazni — mivel en-nek jelenlétében ásanód fel a kincs — vagy pedig az annak ide leendő utaztatás és egyéb költségek fede-zésérn egy bizonyos összeget, még pedig mihamarabb küldeni. Elég jól kigondolt terv, azonban a megvaló-sulás elmaradt, amennyiben D. F. nem ült fel a szé-pen bízott ajánlatnak, a helybeli szolgabírósnágnál már megtette ez irányban feljelentését.

— **Lapunk mult heti számában** már emli-test tettünk Nagy Antal iten működő művész társulatáról. Ugy látszik, igyekezetük és fáradságuk nem marad teljesen sikertelen, amennyiben lassanként mégis meg nyeri a közönség tetszését. Flóadásukat utóbbi időben különösen érdekessé teszi a díjbirkózás mely a társulat athlétája és az önkényt jelentkezők közt megy végbe. A közönség érdeklődése ily alkalommal mindig a legmagasabb fokát éri el. — Bámulatos erőt fejt ki a társulatnak már ismert athlétája, kit még eddig nem sikerült ellenfelének legyőzni dacára, hogy a kitűzött 50 korona jutalomdíj nagyban felvillanyozza minden jelentkező nkarat erejét. A társulat többi tagjainak ügyessége és igyekezete sem szorul újabb dicsőrebre.

Irodalom.

Magyar könyvtár címmel nagy irodalmi vál-lalat indult meg Radó Antal szerkesztésében. Az új vállalat célja jó könyveknek olcsó áron minél széle-sebb körben való terjesztése. Minden tekintetben figye-lemre és elismerésre méltó cél, főleg, ha a Magyar Könyvtárnak sikerülni fog az, a mire hasonló fajta vállalatok már több ízben, de nem nagy eredménnyel törekedtek, t. i. a magyar olvasóközönséget idegen nyelvű, külföldi vállalatoknak a nemzeti szellemet és önérzetet minden esetre károsan befolyásoló túltengé-sétől megszabadítani. A Magyar Könyvtár jó auspici-mok között indult meg. Kiadója Wodianer F és Fiai, a régi Lampel Róbert cég, a mely nem egyszer adta már bizonyágát annak, hogy ugy az irodalom igényeit mint a gyakorlati élet szükségleteit helyes érzékkel tudja felismerni és kielégíteni, a szerkesztő egyénisége pedig elve is kellő biztosítékot nyújt a Magyar Könyv-tár színvonalá, válogatós izlése és elevenisége iránt. Az új vállalat címében benne van egész programja. Könyvtárt akar összeállítani irodalmunk régi és új jelesének műveiből, a melyet a külföldi klasszikusok és modern írók munkáinak nagyrészt külön e vállalat számára készült elsőrangú fordításai tesznek teljessé. Szépirodalmi műveken kívül ki fog terjedni a Magyar Könyvtár irodalomtörténeti, történeti, esztetikai és

egyéb ismeretterjesztő munkákra s különösen figyelmet fog fordítani az iskolák szükségleteire is, hogy lehe-tővé tegye az ifjúságnak azt, hogy könnyű szerrel nagy olvasottságra tegyen szert magyar nyelven. A Magyar Könyvtár 4 — 5 ives füzetekben jelenik meg, fámén-tes nem sárguló, erős papíron, jól olvasható nyomás-sal. Egy-egy füzetnek ára csak 15 kr. Csaknem minden füzet gondos irodalomtörténeti bevezetéssel lesz elátva, s a bevezetések nagy részét elsőrangú esztetikussainak és irodalomtörténészeink, köztük Beöthy Zsolt, Bánóczy József, Riedl Frigyes írják meg. A Magyar Könyvtár tíz füzettel köszöntött be, havonként rendszeren két-uj füzet jelenik meg, eleinte azonban tetemesen több füzetrel fog folytatódni s remélhetőleg nem is marad hiány a megérdemelt érdeklődésnek és elterjedésnek. Az első tíz füzet a következő: 1. Katona Bánk bán. Bevezetéssel elátt Beöthy Zsolt. 2. Guy De Maupas-sant. Elbeszélések. Ford. Tóth Béla. 3. Berzsenyi Vá-logatott Ódái. Életrajzi bevezetéssel. 4. Coppée A ko-vácsok sztrájkja és egyéb elbeszélő költemények. Ford. Radó Antal. 5. Kisfaludy K. A kérék. Bevezetéssel ellátta Beöthy Zsolt. 6. Sipulusz Humoreszkek. 7. De Amicis. A bor Ford. Tóth Béla. 8. Zrinyi Szigeti ve-szedem. 9. Du Maurier-Potter Trilby, színmű. Ford. Fái Béla. 10. Csokonai, Dorottya. A füzetek minden hazai könyvkereskedésben, könyvárusítással is foglal-kozó hírlapelárusító üzletben, papírkereskedésben és tözsdeben megszerezhetők. — Mint a beküldött pros-pektusból látjuk, a kiadók Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai) cs. és kir. udvari könyvkereskedése Buda-pesten Andrassy-ut 21. sz. a. a vállalatra előfizetések is el fogadnak, még pedig egész évre (24 füzet) 3 frt 60 kr., fél évre (12 füzet) 1 frt 80 kr., negyedévre (6 füzet) 90 kr. Az előfizetőknek a füzeteket bérmentve küldik.

Vasuti menetrend 1898. évi május hó 1-től.

Indul.	Érkezik.
Mezőtúr felé	Mezőtúrról
3515 sz. vonat 12 ó. 10 p. éjjel	8512 sz. vonat 8 ó. 32 p. éjjel
8511 „ „ 8 ó. 14 p. regg.	8514 „ „ 1 ó. 28 p. d. n.
8513 „ „ 1 ó. 58 p. d. n.	8516 „ „ 5 ó. 41 p. „
Mezőhegyes felé	Mezőhegyesről
8512 sz. vonat 8 ó. 39 p. éjjel	8511 sz. vonat 8 ó. 44 p. regg.
8514 „ „ 1 ó. 51 p. d. n.	8513 „ „ 1 ó. 50 p. d. n.

Felelős szerkesztő: BALKÁNYI SÁNDOR.
Kiadó és laptulajdonos: SÁMUEL ADOLF.

NYILTTÉR

Minthogy a tavasz előrehaladásával csecse-mőt, gyermeket és felnőttet egyaránt fenyeget a járványok veszélye, ismét csak a minden alkalom-mal halásan fogadott

MOHAI

AGNES-forrásunk

vízének használatát ajánljuk. Egyrészt mert olcsó, igen kellemes és tiszta ivóvíz lévén, a tavaszi és nyári évszakokban kedvelt élvezetszerként szere-pel, másrészt, mert dus szénsaytartalmánál fogva, specifikus óvószer is a tífus, cholera és a gyer-mekek tífoid-szerű tavaszi-nyári hasmenése ellen. Ehhez járul még, hogy a csecsemőt is megvédi az ilyenkor nagyon veszélyes hurutos bélbántalmak ellen, míg szoptatója e víz használata folytán na-gyon kedvező összetételű és bőséges tejet nyer. A már meglevő gyomor- és bélhurut gyermekeknel és felnőtteknél gyógyítja. Kellemesen hatván be szénsayánál fogva a gyomor és bel idegeire; a gyermekek lázas megbetegedéseinel pedig nékü-lözhetetlen, hűtő, hughajtó és a szomjat csillapító hatásánál fogva.

— Kedvelt borviz. —

A mohai Ágnes-forrás
kezelősege.

Főraktár:

Édeskúty L.

cs. és kir. udvari szállító
BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 8.

Kapható minden gyógytárban.

fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Raktár Szarvason: **Csapó Somá-nál** ugyanitt friss töltésben kaphatók az összes bel- és külföldi ásványvizek.

Permetezéshez kétkő 99-05% rézsulfátos a legerősebb minőségű

50 klg. vételnél á frt 26

25 „ „ „ 22

kisebb mennyiségű 30 kr. kilója.

Kötöző Hancs Raphia 52 kr. kilója.
kapható

Csapó Soma

üzletében
SZARVASON.

*) E rovatban közlöttékért nem felelős a szerk.

HIRDETÉSEK.

FÉLIX-FÜRDŐ

Nagyvárad közvetlen közelében, vasuti állomás.

Kényelmes közlekedés. Vasuton N.-Váradtól 1/2, kocsin 3/4 órai távolban. Május-augusztus hónapokban naponta 10, vasárnap és ünnepnapokon 14 vonat közlekedik Nagyváradal. Az új va-suti állomás közvetlenül a fürdőtelep mellett van.

Az európai hírű 49° C. meleg természetes hévíz javálva van; az izületek és izmok csu-zos bántalmainál, idült s különösen savas izületi loboknál, csonttörések és különösen visszamaradt vastagodásoknál, köszvényűnél és annak különböző alakjainál, idegbajoknál, melyek rheumatikus ala-pon keletkeztek (ischiasnál); különös bőrbajoknál, végre a női ivarszervek bizonyos bajainál, külö-nösen a méhmögötti és közötti izzadmányoknál; belsőleg: heveny és idült gyomorbántalmaknál, májbajok és vesekövek eseteiben. Állandó fürdőorvos: **Dr. Kazay Kálmán.**

A különböző igények szerint berendezett nagyszámu szobák napi ára 80 krtól 3 frt között váltakozik. Gyógyterem (Coursalon) hírlappokkal és tekeasztallal. Terrázkok szép kilátással. Étter-mek, sétahelyek a fürdőtelepen és a mellette elterülő áserdében. Az erdőben jó tekepálya.

Hat tükör fürdő, család- és kádfürdőkön kívül mórfürdők is vannak rendszerezítve.

Állandó kitűnő zenekar. — Telefon-összeköttetés Nagyváradal.

Az elegánsul berendezett lakószobák, kád- és tükörfürdők, továbbá a Félix-fürdő elismert jó konyhája és pinczéje készen várja a legkülönbözőbb igényű vendégeket.

Gyors és pontos kiszolgálás és mérsékelt ár által igyekeznj fogok a t. vendégeimet telje-Kiváló tisztelettel

Kernáts János bérlo.

Haszonbéri hirdetemény.

Trauttmansdorff Alajos gróf ur ő méltósága birtokai közül az alábbjegyzett részletek fognak a **f. é. május hó 23-án, hétfőn reggeli 8 órakor az orosz-házi uradalmi iroda-helyiségben** a birtokos gróf ur ő méltósága jóváhagyásának fentartása mellett tartandó.

nyilvános árverésen

f. é. Szt.-Mihály napjától (a gyepek 1899. évi január hó 1-ső napjától) kezdődő **3** évre **bérbe adatni**, és pedig:

				Jelenleg bírák:
A nagy-gerendási III-ik sz. bérlet 374 hold szántó				Németh András és társai.
"	V	"	230 "	Bokor és Ádász
"	VI	"	230 "	Forián János
"	IX	"	255 ⁶⁰⁴ / ₁₁₀₀ "	Rajki József
A gerendás legelőbeli XIII "				S. Nagy István és Frank Istv.
a b.-csabai kis-megyeri sessió "				Hrabovszky János
a nagy-szénási XI-ik sz. bérlet 470 hold gyp				Orosházi gazdák
"	XII-ik sz.	"	470 "	

A holdak 1100 □-ölesek. Árverési bálnálpénz holdanként egy forint.

A részletes feltételek megtudhatók alulírott jószágfelügyelőnél Orosházán és dr. Salacz Oszkár uradalmi ügyész urnál Szarvason.

Székács István.

Hirdetemény.

A körös-tisza-marosi ármentesítő és belvizszab. társulat békés-báboczkai szakaszán a luczerna és fütermés ez évi használatának árverése a következő sorrendben fog a helyszínen készpénz fizetés mellett megtartatni, u. m:

1. E hó 16-án hétfőn reggel 7 órakor kezdődik a fű és here árverése a szarvasi hat-ház előtt elvonuló körgáttól kezdve és folytatva tart Szent-András felé, a halásztelki végleges gátoni munkás kunyhóig vagyis a 18-as felső bekötésig.
2. E hó 17-én kedden reggel 7 órakor kezdődik a here és fűlicitálása a halásztelki munkáskunyhónál (18-a felső bekötésnél) és folytattatik az Endrőd alatti kisköki rámpáig, vagyis a 7-ik őrzárásig. Ugyanekkor fog a mütüri határban fekvő régi gát ez évi fütermése is elárvereztetni az őrháztól a marázpartig.
3. E hó 18-án szerdán reggel 7 órakor kezdődik az árverés az Endrőd alatti kisköki rámpától — 7-ik őrzárás végétől és folytattatik Gyoma és K.-Tarcsa felé a 3-ik őrzárásig. — Ugyanekkor fog elárvereztetni Endrődön a szélmalom melletti régi gát ez évi fütermése a vágó hid felé, a község alatti régi gát és a cigányzugi temetőtől elnyuló régi gát ez évi fütermése is a köves utig.
4. E hó 19-én csütörtökön délután 2 órakor kezdődik az árverés a 3-ik őrzárás végétől és folytatólag tart K.-Tarcsa községig.
5. E hó 20-án pénteken reggel 6 órakor kezdődik az árverés K.-Tarcsától és folytatólag tart a békési élőviz zsilipig.
6. E hó 21-én szombaton reggel 8 órakor kezdődik a here és fű árverése az Öcsöd felé vivő országút makkosi rámpájától és folytatólag tart Öcsöd felé: — Ugyanekkor fog az Öcsöd alatti régi gát ez évi fütermése is eladatni:

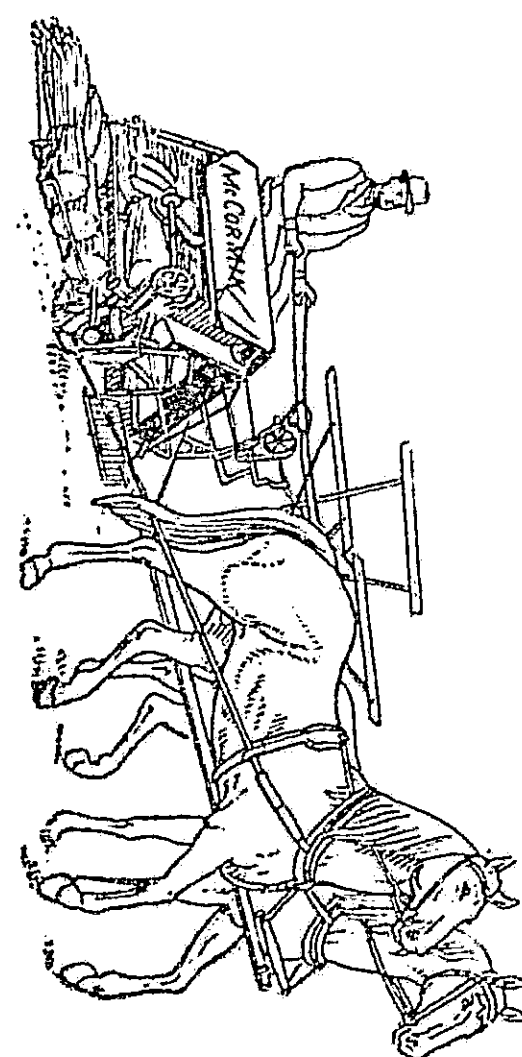
Szarvas, 1898. május 11-én.

Dósa Andor

h. igazgató, sz. mérnök.

Nyomatott a „Szavas és Vidéke” gyorsajtó könyvnyomdájában 1898.

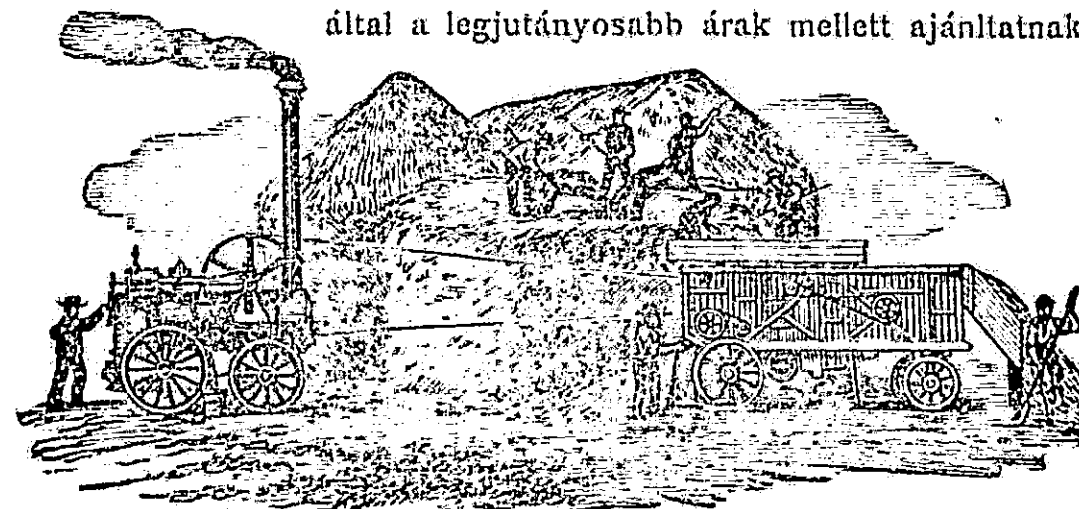
Özvegy Krajcsovics Pálné főuton lévő házában egy 2 utcai szobából 1 konyha, egy speis és egy faskamrából álló szép lakás naszonbérbe azonnal kiadó.

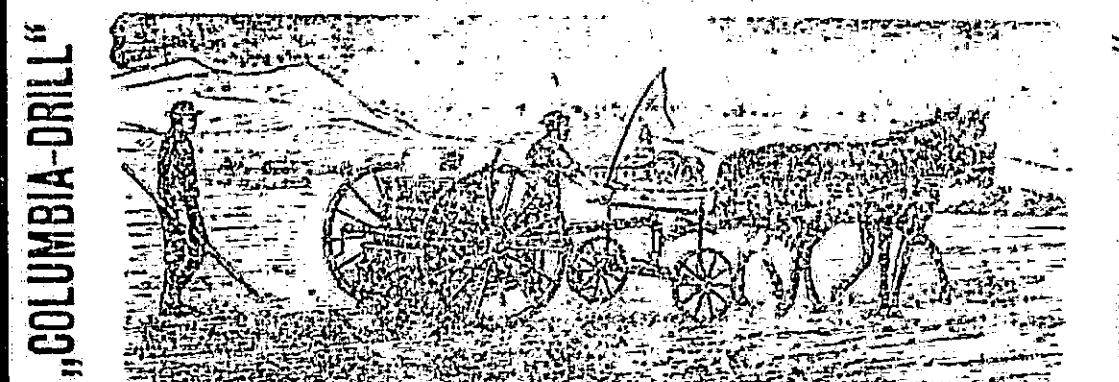
Mo Cormick
ARATÓ GÉPEK
a legjobbak a világon
kévelők és maroklók
Mo Cormick filkaszálók
eredeti amerikai
készülékcsatlakozók, szénáge-
rellyek és széná forgatók
a gútányosabban beszeresz-
hetők
MÜLLER és WEISZ
cégnél Budapestén,
VI. (Yár utca) a 66.
8—16

CLAYTON & SHUTTLEWORTH mezőgazdasági gépgyárosok
BUDAPEST, Váci-körút 63. sz.

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek 2½, egész 12 lóerőig, szalma-ken-
gepek, hore-csépők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és arató-
gépek, szénagyűjtők,

legjobb sorvetőgépek, boronák, szecskavágók, répvágók, kukorica-
morzsolók, darálók, őrlő-malmok, egy-
temes acélszélők, két- és három-
elék és min-
den egyéb
gazdasági
gépek.

Részletes árjegyzékek kérésre ingyen és bérmentve küldetnek.